

Uppgifter om efterfrågan på och utbud av persontrafiktjänster samt prisuppgifter för taxitrafiktjänster

Föreskriftens bakgrund och rättsgrund

Uppgifter som ska lämnas in om prissättningen av tjänster inom taxitrafik

I 152 § i lagen om transportservice (320/2017, nedan även lagen) regleras vilka uppgifter som ska skickas till Transport- och kommunikationsverket om prissättningen av taxitrafiktjänster. Enligt 7 mom. i paragrafen ska tillståndshavare som bedriver persontrafik och tillhandahållare av förmedlingstjänster regelbundet lämna Transport- och kommunikationsverket uppgifter om de faktiska priserna på de taxitjänster som de tillhandahåller eller förmedlar, för att ämbetsverket ska kunna sköta sina uppföljningsuppgifter.

Transport- och kommunikationsverkets uppföljningsuppgifter gällande priserna på taxitjänster regleras i 152 §, 4, 5 och 7 mom. i lagen. Enligt 4 mom. i paragrafen ska Transport- och kommunikationsverket följa prissättningen av de taxitrafiktjänster som tillhandahålls konsumenterna. Enligt 5 mom. i paragrafen ska ämbetsverket årligen följa utvecklingen av priserna på de tilläggstjänster för taxitrafik som tillhandahålls i olika geografiska områden. Enligt 7 mom. i paragrafen ska Transport- och kommunikationsverket följa den allmänna prisutvecklingen för taxitrafiktjänster inom olika regioner. Rätten att meddela föreskrifter baserar sig på 152 § 7 mom. i lagen om transportservice. I lagrummet i fråga stadgas att Transport- och kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om de prisuppgifter som ska lämnas, om sätten att lämna uppgifterna på och om tidsfristerna för lämnandet av uppgifter.

Uppgifter som ska lämnas om utbudet av och efterfrågan på mobilitetstjänster för persontrafik

I 179 § i lagen regleras vilka uppgifter som ska lämnas till ämbetsverket om utbudet av och den faktiska efterfrågan på mobilitetstjänster. Enligt 2 mom. i paragrafen ska tillhandahållare av mobilitetstjänster för persontrafiken regelbundet lämna Transport- och kommunikationsverket de regionalt och tidsmässigt klassificerade uppgifter om utbudet och den faktiska efterfrågan på de tillhandahållna eller förmedlade tjänster som ämbetsverket behöver för att kunna fullgöra sina uppföljnings- och samordningsuppgifter samt för statistikföring och forskning.

Transport- och kommunikationsverkets uppföljnings- och samordningsuppgifter regleras i lagens 179 § 1 mom. Enligt lagrummet följer Transport- och kommunikationsverket upp efterfrågan på och utbudet av mobilitetstjänster samt samordnar utvecklingen av tjänsterna. Dessutom bedömer Transport- och kommunikationsverket trafiksystemets tillstånd och funktion och verkningarna av denna lag samt rapporterar regelbundet om dem.

Rätten att meddela föreskrifter baserar sig på 179 § 4 mom. i lagen om transportservice. I lagrummet i fråga stadgas att Transport- och kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas enligt 2 mom., om sätten att lämna uppgifter på och om tidsfrister för lämnande av uppgifter.

Föreskriftens syfte

Transport- och kommunikationsverket har en lagstadgad uppgift att utvärdera lagens verkningar, och dess centrala verktyg är marknadsuppföljning. Jämfört med nuläget förbättrar föreskriften väsentligt verksamhetsförutsättningarna i synnerhet för marknadsuppföljning inom taxi- och busstrafiken. Genom lagen om transportservice gjordes regleringen av taxitrafiken på många sätt friare. Företag kan bland annat självständigt besluta om omfattningen av sin verksamhet samt om sina verksamhetstider och priser. Genom uppföljningsuppgifterna kan man bilda en heltäckande lägesbild av tillgången till och priserna för taxitrafiktjänster i olika områden samt vid behov identifiera och ingripa i eventuella missförhållanden i fråga om exempelvis tillgången till tjänster eller deras prissättning eller kvalitet. Genom föreskriften förpliktas även aktörer som erbjuder förmedlingstjänster för busstrafik att lämna in utbudsuppgifter om tjänsterna de förmedlar, vilket förbättrar möjligheterna att följa upp hur heltäckande marknaden för förmedlingstjänster för busstrafik är. Genom insamling av uppgifter om övriga mobilitetstjänster för trafik möjliggörs marknadsuppföljning även visavi så kallade nya mobilitetstjänster.

Målet med föreskriften är att förbättra Transport- och kommunikationsverkets verksamhetsmöjligheter för produktion av en nationell trafiksystemanalys. Analysen bygger på kvantitativ och kvalitativ information om trafiksystemets nuläge samt prognostiseringsarbete som gäller framtiden och förändringar i verksamhetsmiljön. Trafiksystemanalysen erbjuder regelbundet uppdaterad information och betjänar sålunda trafiksystemplaneringen och utvecklingen av trafiksystemet inte bara på nationell, utan också regional nivå. Dessutom främjar trafiksystemanalysen kunskapsbaserat beslutsfattande. I trafiksystemanalysen ägnar man särskild uppmärksamhet åt olika delområden av tillgängligheten, och i detta har uppgifterna om utbudet av och efterfrågan på mobilitetstjänster för persontrafik en central roll.

Genom föreskriften förbättras också Transport- och kommunikationsverkets verksamhetsförutsättningar för utveckling av en nationell prognosmodell för trafiken. Målet är att utarbeta en långsiktig nätverksbaserad prognosmodell för person- och godstrafiken som täcker olika trafikformer. Nationella trafikprognoser behövs bland annat i behovsutredningar för trafikinvesteringar och som källinformation i projektutvärderingar. När modellsystemet för trafiken är klart betjänar det hela kommunikationsministeriets förvaltningsområde, och det kommer också att användas bland annat inom finansministeriets och miljöministeriets förvaltningsområden. Modellsystemet är tänkt att bli öppet och kommer att användas i stor utsträckning även inom konsultföretag inom trafikbranschen. Uppgifterna om utbud av och efterfrågan på mobilitetstjänster inom persontrafik har en central roll i utvecklingen och kalibreringen av ett fungerande modellsystem.

Beredning av föreskriften

Utkastet till föreskrift har beretts vid Transport- och kommunikationsverket. Beslutet om föreskriftsprojektet publicerades på Transport- och kommunikationsverkets webbplats den 11 maj 2021. Ett webbmeddelande skickades till serviceproducenter inom persontrafik, exempelvis per e-post till idkare av taxitrafik, enligt registret över trafiktillstånd till innehavare av persontrafik-tillstånd, till behöriga myndigheter inom kollektivtrafik samt genom kollektivtrafiknätverk som upprätthålls av ämbetsverket till intressenter inom området.

Utkastet till föreskriften lades fram den 3 juni 2021 i Jousi-gruppen, som leds av ämbetsverket och vars medlemmar är Taksiliitto, Lokaltrafikförbundet, Linja-autoliitto, Kommunförbundet, VR, LMJ Oy, Helsingfors stad, HRT, Tammerfors stad (Nysse), Åbo stad (Föli), kollektivtrafiken i Uleåborg, kollektivtrafiken i Kuopio (Vilkku), NTM-centralen i Lappland som NTM-centralernas representant samt ITS Finland. Även Matkahuolto och kommunikationsministeriet hade bjudits

in till mötet. Gällande övriga mobilitetstjänster ordnades också ett öppet möte för intressentgrupper den 17 juni 2021. Inbjudan till mötet publicerades på ämbetsverkets webbplats och skickades per e-post till centrala aktörer. Transport- och kommunikationsverket erbjöd också centrala aktörer en möjlighet till bilaterala möten.

I beredningen av föreskriften har man strävat efter att beakta både de synpunkter som intressenterna framfört vid de möten som ämbetsverket ordnat för dem och intressentgruppernas svar på den tekniska förhandsenkät om taxitrafiken som ordnats under beredningen av föreskriften samt utlåtanden som inkommit under hörandeförfarandet. I beredningen av föreskriften har man också beaktat de förändringsbehov som orsakas av ändringarna i lagstiftningen och som berör ämbetsverkets tillsyns- och uppföljningsuppgift.

Remissrespons

Det var möjligt att lämna in utlåtanden om föreskriften under perioden 23.6–20.8.2021. Begäran om utlåtanden publicerades på Transport- och kommunikationsverkets webbplats och på utlatande.fi.

Det inkom 21 utlåtanden. Utgående från dessa gjorde Transport- och kommunikationsverket vissa preciseringar och ändringar i föreskriften. En sammanställning över utlåtandena och deras effekter finns bifogad till denna motiveringspromemoria.

Bedömning av föreskriftens konsekvenser

Taxitrafik

För taxitrafikens del har taxiföretag och förmedlingscentraler redan tidigare haft en skyldighet enligt lagen att förse myndigheterna med information om tillgången till taxitjänster. Till följd av lagändringen måste Transport- och kommunikationsverket ge närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas. Tidigare kunde närmare föreskrifter ges vid behov, och någon sådan föreskrift hade inte getts. För att underlätta ämbetsverkets prisuppföljning kompletterades lagen med en bestämmelse om att innehavare av taxitrafiktillstånd och förmedlingscentraler framöver måste lämna uppgifter om priserna för taxiresor till Transport- och kommunikationsverket. I föreskriften specificeras vilka uppgifter som behövs och hur de ska delas in. I föreskriften regleras också hur uppgifterna ska lämnas och tidsfristerna för lämnandet. Uppgifter om tillgången till taxitrafik och taxitrafikens priser har inte tidigare samlats in regelbundet med motsvarande exakthet. Transport- och kommunikationsverket kommer att inleda en ny datainsamling med både månatliga och årliga cykler.

De föreslagna förändringar medför vissa omedelbara tilläggsutgifter för aktörer inom taxibranschen på grund av administrativt arbete. För att jämna ut den administrativa bördan för skyldigheten att lämna in information, kommer företagets förmåga till uppgiftslämning att beaktas. Effekterna av skyldigheterna att lämna information skiljer sig i detalj åt så att skyldigheten att lämna månadsuppföljningsuppgifter gäller förutom förmedlingscentralerna även endast taxiföretag med en omsättning på minst 7,5 miljoner euro. I fråga om skyldigheten att lämna månadsuppföljningsuppgifter har även förmedlingscentralernas olika affärsmodeller och de åtföljande effekterna på den administrerade informationens omfattning beaktats. Föreskriften bedöms som mest medföra mycket små ekonomiska konsekvenser för dem som lämnar information.

Genom föreskriften försöker man säkerställa att Transport- och kommunikationsverket, som sköter uppföljnings- och samordningsuppgifterna, får en exaktare och bättre lägesbild än tidigare av taxitjänsternas priser och problem med tillgången i olika delar av Finland och vid olika tider på dygnet. Närmare uppföljning av läget gällande tillgången ökar också Transport- och

kommunikationsverkets arbetsbörda. De nya uppgifterna kring uppföljning av taxitjänster, bedömning av konsekvenserna av lagen om transportservice samt rapporteringen av dem ökar ämbetsverkets arbetsbörda.

Järnvägstrafik

Aktörer inom järnvägstrafiken har redan tidigare haft en skyldighet enligt lagen att förse myndigheterna med uppgifter om utbudet och den faktiska efterfrågan. Till följd av lagändringen måste Transport- och kommunikationsverket ge närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas. Tidigare kunde närmare föreskrifter ges vid behov, och någon sådan föreskrift hade inte getts.

De uppgifter som föreskriften föreskriver gällande persontrafiken på järnvägarna (fjärr- och närtågstrafik) kommer att lämnas av VR Group Oy i egenskap av trafikidkare och samkommunen Helsingforsregionens trafik i egenskap av behörig myndighet för ordnande av närtågstrafik. VR är för närvarande det enda företaget i Finland som ordnar persontrafik på järnvägarna och som bedriver både tågtrafik på marknadsvillkor och köptrafik beställd av kommunikationsministeriet och HRT. För den riksomfattande persontrafiken finns ett direktupphandlingsavtal för offentliga tjänster mellan kommunikationsministeriet och VR. Öppnandet av persontrafiken för konkurrens inleddes med HRT:s närtågstrafik, och VR vann upphandlingen av den år 2020. Avtalet är på tio år och började i juni 2021. VR och kommunikationsministeriet har ingått ett nytt avtal om köptrafik för år 2021. Det nya avtalet ersätter det befintliga avtalsarrangemanget i sin helhet och innebär att den ensamrätt inom fjärrtrafiken som VR beviljades år 2009 upphör. I det nya avtalet övergick den trafik som omfattas av allmän trafikplikt som definieras i kommunikationsministeriets koncessionsavtal till att bli en del av den köptrafik som upphandlas av staten. VR separerar uppgifterna och lämnar i huvudsak uppgifter om fjärrtrafiken, HRT:s närtrafik, övrig närtrafik och kommunikationsministeriets köptrafik. HRT lämnar uppgifter om HRT:s närtågstrafik.

Gällande persontrafiken på järnvägarna anvisar föreskriften i huvudsak uppgifter som redan när föreskriften meddelas samlas in som en del av den offentliga trafikens prestationsstatistik. Statistikcentralen samlar in uppgifterna en gång per år på uppdrag av Traficom. Uppgifterna skickas till Statistikcentralen i maskinläsbart tabellformat (Excel).

I föreskriftens första skede gäller de enda nya uppgifter som ska samlas in angående persontrafiken på järnvägarna passagerarantalen vid trafikplatserna för persontrafiken på järnvägarna samt tågturernas tillgänglighet. Uppgifter om passagerarantalen vid trafikplatserna lämnas av både VR och HRT. Uppgifter om tillgänglighet lämnas av VR, som bedriver tågtrafik. Uppgifterna i fråga har tidigare fått myndighetsbruk på begäran, så föreskriften gör i praktiken lämnandet av uppgifter regelbundet. Föreskriften bedöms som mest medföra mycket små ekonomiska konsekvenser för dem som lämnar information.

Busstrafik

Aktörer inom busstrafiken har redan tidigare haft en skyldighet enligt lagen att förse myndigheterna med uppgifter om utbudet och den faktiska efterfrågan. Till följd av lagändringen måste Transport- och kommunikationsverket ge närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas. Tidigare kunde närmare föreskrifter ges vid behov, och någon sådan föreskrift hade inte getts. Lagändringen ändrar entydigt skyldigheten att lämna uppgifter så att den även gäller förmedlingstjänster för mobilitetstjänster. Tidigare beaktades förmedlingstjänster för busstrafik inte i insamlingen av uppgifter om efterfrågan och utbud, och genom föreskriften förpliktas de att lämna uppgifter.

Trafikföretag inom busstrafiken förpliktas genom föreskriften att lämna i huvudsak uppgifter som redan tidigare samlats in i samband med enkäten om busstrafikens försäljningsintäkter och prestationer som en del av den offentliga trafikens prestationsstatistik. Statistikcentralen samlar

in uppgifterna en gång per år för Traficoms räkning. Uppgifterna fylls i på Statistikcentralens elektroniska blankett i maskinläsbart format. Skyldigheten att lämna information har begränsats till att inte omfatta företag vars omsättning för busstrafik under föregående avslutade räkenskapsperiod underskridit 200 000 euro. Begränsningen gäller huvudsakligen företag med en buss, för vilka skyldigheten bedömts orsaka förhållandevis mest ekonomiska konsekvenser. Till omsättningen sett står de här företagen för strax under 2 procent, men till antalet utgör företagen över 50 procent. Begränsningen bedöms inte heller orsaka betydande konsekvenser för resultaten i statistiken över kollektivtrafikens prestationer.

I föreskriftens första skede gäller de nya uppgifter som samlas in från trafikföretag inom busstrafik tillgängligheten på de turer som körs inom busstrafiken på marknadsvillkor. Uppgifterna kommer att samlas in från trafikföretag inom busstrafiken i samband med enkäten om busstrafikens försäljningsintäkter och prestationer. Frågor om tillgänglighet i avtalstrafiken ställs till behöriga myndigheter, så av trafikföretagen efterfrågas endast uppgifter om trafiken på marknadsvillkor för att skapa en helhetsbild av tillgängligheten inom busstrafiken. Föreskriften bedöms som mest medföra mycket små ekonomiska konsekvenser för dem som lämnar information.

Aktörer som tillhandahåller förmedlingstjänster för busstrafik förpliktas att förse Transport- och kommunikationsverket med uppgifter om rutter, tidtabeller och trafikdagar för den busstrafik som de förmedlar. Uppgifterna ska vara sammanställda uppgifter för tre typveckor, som beskriver utbudet under våren (vecka 6), sommaren (vecka 29) och hösten (vecka 47). Uppgifterna ska lämnas senast två veckor efter typveckan. Aktörerna ges också möjlighet att lämna aktuella sammanställda uppgifter enligt 154 § i lagen om transportservice. Med hjälp av uppgifterna kan man få en helhetsbild av förmedlingstjänsternas geografiska täckning i fråga om utbudet av busstjänster. Eftersom aktörerna har utbudsuppgifterna sammanställda i maskinläsbart format, bedöms föreskriften som mest medföra mycket små ekonomiska konsekvenser för dem som lämnar information.

Trafik ordnad av behöriga myndigheter

Behöriga myndigheter har redan tidigare enligt lagen haft en skyldighet att lämna uppgifter om den trafik de ordnat till Transport- och kommunikationsverket. Till följd av lagändringen måste Transport- och kommunikationsverket ge närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas. Tidigare kunde närmare föreskrifter ges vid behov, och någon sådan föreskrift hade inte getts.

Behöriga myndigheter inom vägtrafiken förpliktas enligt föreskriften att lämna in uppgifter som i huvudsak samlats in redan tidigare. Transport- och kommunikationsverket samlar in uppgifterna för att sköta sina uppgifter och vidarebefordrar dem även till Statistikcentralen för utarbetandet av prestationsstatistik för den offentliga trafiken. Tidsfristerna för lämnande av uppgifter för enhetligas genom föreskriften, och uppgifter ska framöver lämnas två gånger per år. Månadsvisa uppgifter för våren och sommaren kan lämnas fram till slutet av september, och uppgifterna för föregående kalenderår ska vara inlämnade till Transport- och kommunikationsverket före slutet av februari med en elektronisk blankett, i maskinläsbart format. Om inga exakta uppgifter finns att tillgå, kan man också göra en uppskattning. Just nu används namnet JUKU-enkäten. Uppgifterna är fritt tillgängliga i Transport- och kommunikationsverkets tjänst JUKU på <https://juku.traficom.fi/avoim/>. I föreskriftens första skede anknyter de nya uppgifter som samlas in med JUKU-enkäten till fordonens tillgänglighet, turer som körs med tillgängliga fordon och kilometerprestationerna för avtalstrafik som körs med olika drivkrafter.

Utöver JUKU-enkätens datainnehåll omfattar föreskriften också uppgifter om stadsspårtrafik, närtågstrafik ordnad av samkommunen Helsingforsregionens trafik och trafik med stadsfärjor, som Statistikcentralen samlar in för den offentliga trafikens prestationsstatistik en gång per år. Uppgifterna förändras inte i någon betydande grad, uppgifterna om trafiken med stadsfärjor kommer framöver att efterfrågas av alla aktörer på samma sätt.

Föreskriften bedöms som mest medföra mycket små ekonomiska konsekvenser för dem som lämnar information.

Övriga mobilitetstjänster

Uppgifter om övriga mobilitetstjänster har inte tidigare samlats in. Transport- och kommunikationsverket kommer att inleda en ny datainsamling för uppgifter om övriga mobilitetstjänster. Genom publiceringen av uppgifterna får både myndigheter och aktörer ny information om marknadsläget, och man kan bättre följa upp mobilitetstjänsternas utveckling. Skyldigheten att lämna uppgifter bedöms knappt medföra några ekonomiska konsekvenser alls för dem som lämnar uppgifterna.

Uppföljning av konsekvenser

Effekterna av föreskriften samt ändringsbehoven följs upp efter att föreskriften trätt i kraft. Föreskriftens konsekvenser kan följas upp genom Transport- och kommunikationsverkets myndighetsarbete, exempelvis i samband med tillsynen. Transport- och kommunikationsverket producerar också forskningsdata om effekterna av reformen inom taxibranschen som kan kombineras med uppföljningen av föreskriftens konsekvenser.

Konsekvenser för samhället

Föreskriften främjar skapandet av en lägesbild visavi tillgången till trafiktjänster och tjänsternas tillgänglighet samt förbättrar förståelsen för trafiksystemets situation och funktion på nationell nivå. Uppgifterna används bland annat för att utarbeta en nationell trafiksystemplan och följa upp målen i planen.

Konsekvenser för jämlikheten

Uppgifter om tillgänglighet inom olika trafiktjänster sammanställs som en del av lägesbilden för trafiktjänsterna, vilket innebär att man kan följa upp utvecklingen av tillgängliga tjänster på nationell nivå. Genom föreskriften förbättras lägesbilden visavi tillgängligheten inom trafiktjänsterna, och på så sätt främjas jämlikheten.

Övriga konsekvenser

Föreskriften bedöms inte påverka säkerheten, miljön eller jämställdheten.

Detaljmotivering

Genom föreskriften ges närmare föreskrifter för de uppgifter som ska lämnas till Transport- och kommunikationsverket om efterfrågan på och utbudet av mobilitetstjänster inom persontrafiken samt priserna för taxitrafiktjänster.

Uppgifter som ska lämnas om taxitrafik

Föreskriftens syfte är att säkerställa en exaktare lägesbild än tidigare av efterfrågan på och utbudet av taxitrafiktjänster samt taxitjänsternas priser. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller serviceproducenter som idkar taxitrafik med taxitrafiktillstånd eller person- eller godstrafiktillstånd. I föreskriften används termen taxiföretag för dessa serviceproducenter. Skyldigheten att

Transport- och kommunikationsverket Traficom • PB 320, 00059 TRAFICOM • tfn 029 534 5000 • FO-nummer 2924753-3 • traficom.fi

lämna information gäller också tillhandahållare av förmedlingstjänster för taxitrafik. För dessa serviceproducenter används i föreskriften termen förmedlingscentral. I föreskriften har innehållet i skyldigheten att lämna uppgifter delats in i uppgifter som ska lämnas en gång per månad (månadsuppföljningsuppgifter) och uppgifter som ska lämnas en gång per år (årsuppföljningsuppgifter).

Skyldigheten att lämna månadsuppföljningsuppgifter är begränsad så att den utöver förmedlingscentraler endast gäller större taxiföretag, där taxitrafikens omsättning under föregående räkenskapsperiod var minst 7,5 miljoner euro. Genom att begränsa skyldigheten att lämna uppgifter endast till större taxiföretag vill man minska de administrativa olägenheterna för taxiföretagen. Månadsuppföljningsuppgifterna lämnas in i Transport- och kommunikationsverkets elektroniska datainsamlingsystem som en csv-fil före den sista dagen i månaden efter respektive granskningsmånad. De månadsuppföljningsuppgifter som ska lämnas ska meddelas enligt bilaga 1 till föreskriften. De uppgifter som specificeras i föreskriften meddelas om alla taxiresor som förmedlingscentralen förmedlat under månaden och om alla taxiresor som taxiföretaget gjort under månaden. Aktören befrias från skyldigheten att lämna uppgifter om uppgifterna redan har lämnats av någon annan aktör. Ett taxiföretag kan exempelvis befrias från skyldigheten att lämna uppgifter, om de uppgifter som föreskrivs i föreskriften har lämnats exempelvis av en förmedlingscentral för taxiföretagets räkning. En förmedlingscentral kan befrias från skyldigheten att lämna uppgifter om resor, om det kan påvisas att företagets affärsmodell inte inkluderar hantering av uppgifter om taxiresor och motsvarande uppgifter inte kan sammanställas ur andra källor utan oskäligt besvär. En förmedlingscentral kan befrias från skyldigheten att lämna prisuppgifter, om det kan påvisas att företagets affärsmodell inte inkluderar hantering av prisuppgifter för taxiresor och det inte är möjligt att sammanställa motsvarande uppgifter från en alternativ källa utan oskäligt besvär. Genom de uppgifter som samlas in om utbudet av tjänster och den faktiska efterfrågan strävar man efter att få en exaktare lägesbild än i dag av tillgången till taxitjänster och problem med tillgången i olika delar av Finland och vid olika tider på dygnet. Med hjälp av uppgifterna strävar man efter att ta reda på vilka områden och tidpunkter som är problematiska med tanke på tillgången. Genom de uppgifter som samlas in om taxitjänsternas priser strävar man efter att utreda och följa prisutvecklingen.

Lämnandet av uppgifter på årsnivå som årsuppföljningsuppgifter gäller utöver förmedlingscentralerna även alla taxiföretag. Årsuppföljningsuppgifterna meddelas via Transport- och kommunikationsverkets elektroniska enkätblankett senast den 30 april följande kalenderår efter granskningsåret. I fråga om årsuppföljningsuppgifterna för vissa taxiföretag möjliggörs inlämnande med lägre tröskel. Om det inte finns exakt information att tillgå om fördelningen av beställningssätten eller de typiska avreseorterna för taxiresorna, kan en uppskattning göras. Genom de uppgifter som samlas in på årsnivå strävar man efter att komplettera bilden av problem med tillgången till taxitjänster och av taxitjänsternas priser. Skyldigheten att publicera priserna baserar sig på den gällande skyldigheten enligt 154 § i lagen om transportservice, enligt vilken alla som tillhandahåller mobilitetstjänster ska publicera väsentliga uppgifter om sina mobilitetstjänster i en mobilitetstjänstekatalog (NAP-tjänsten). Prisuppgifter omnämns specifikt som en typ av väsentliga uppgifter i statsrådets förordning om väsentlig information om mobilitetstjänster (643/2017), som getts med stöd av ovannämnda lagrum. Aktörer bör alltså iaktta denna skyldighet också oberoende av den föreskrift som nu ges.

Uppgifter som ska lämnas om järnvägstrafik

Gällande persontrafiken på järnvägarna anvisar föreskriften i huvudsak uppgifter som redan när föreskriften meddelas samlas in som en del av den offentliga trafikens prestationsstatistik. Uppgifterna är körprestation, passagerarantal och omsättning. Statistikcentralen samlar in uppgifterna en gång per år på uppdrag av Traficom. I föreskriftens första skede gäller de enda nya uppgifter som ska samlas in om persontrafiken på järnvägarna passagerarantalen vid trafikplatserna för persontrafiken på järnvägarna och tågturenas tillgänglighet. Uppgifterna om trafikplatsernas passagerarantal används i den lägesbild för trafiktjänsterna som sammanställs som Transport- och kommunikationsverket Traficom • PB 320, 00059 TRAFICOM • tfn 029 534 5000 • FO-nummer 2924753-3 • traficom.fi

en del av trafiksystemanalysen. Redan i nuläget publiceras information om bland annat flygplatsernas och hamnarnas passagerarantal, och uppgifterna om passagerarantalen vid knutpunkterna ska utvidgas även till övrig kollektivtrafik. Uppgifterna används också i arbetet med att fastställa servicenivån vid nationellt betydelsefulla knutpunkter och utarbeta en ny prognosmodell för trafiken. Uppgifter om tillgänglighet inom olika trafik tjänster sammanställs som en del av lägesbilden för trafik tjänsterna, vilket innebär att man kan följa upp utvecklingen av tillgängliga tjänster på nationell nivå.

Uppgifter som ska lämnas om busstrafik

De uppgifter som anvisas för trafikföretag inom busstrafik enligt föreskriften är de uppgifter som samlas in årligen för den offentliga trafikens prestationsstatistik i samband med enkäten om busstrafikens försäljningsintäkter och prestationer. Skyldigheten att lämna information har begränsats till att inte omfatta företag vars omsättning för busstrafik under föregående avslutade räkenskapsperiod underskridit 200 000 euro. Således utelämnas aktörer vars busstrafik är mycket småskalig ur datainsamlingen. Konsekvenserna gäller knappt hälften av alla företag som bedriver busstrafik. Enkäten om försäljningsintäkter och prestationer genomförs i samarbete med Transport- och kommunikationsverket, Statistikcentralen och Linja-autoliitto. De uppgifter som samlas in genom enkäten används i flera olika statistiksammanhang, bland annat i den offentliga trafikens prestationsstatistik, kostnadsindexet för busstrafiken, statistiken om klimatutsläpp per sektor och vissa Eurostat-statistikpublikationer. För busstrafikens del har datainsamlingen gjorts enligt principen om "en lucka", genom vilken man försöker minska det administrativa arbetet för såväl respondenterna som datainsamlarna. I fråga om avtalstrafik ombes trafikidkarna ge uppgifter om antalet passagerare och biljettintäkterna, om trafikidkaren har tillgång till dessa uppgifter. I föreskriftens första skede gäller den enda nya information som samlas in för busstrafikens del andelen (%) turer som körts med tillgängliga fordon inom trafik på marknadsvillkor. Uppgifter om tillgänglighet inom olika trafik tjänster sammanställs som en del av lägesbilden för trafik tjänsterna, vilket innebär att man kan följa upp utvecklingen av tillgängliga tjänster på nationell nivå. Uppgifterna som efterfrågas av trafikföretag inom busstrafiken kommer att kompletteras i ett senare skede i anslutning till informationsbehoven för den nationella prognosmodellen för trafiken. De exakta uppgifterna kommer att diskuteras separat i samband med beredningen av uppdateringen av föreskriften.

Aktörer som erbjuder förmedlingstjänster för busstrafik anvisas genom föreskriften att lämna sammanställda uppgifter om rutter, tidtabeller och trafikdagar för tre typveckor. Aktörer som erbjuder förmedlingstjänster förutsätts inte lämna aktuella uppgifter enligt 154 § i lagen om transportservice, utan aktörerna kan lämna uppgifterna för respektive typvecka senast två veckor efter typveckan. Uppgifter om tre typveckor anses vara tillräckligt omfattande för att ämbetsverket ska kunna utföra sina uppgifter. Transport- och kommunikationsverket ger dock möjlighet att i stället för uppgifter om typveckor lämna aktuella uppgifter, om aktören anser att det är enklare. Inlämning av aktuella uppgifter är dock inte ett krav. Uppgifter om utbudet från aktörer som erbjuder förmedlingstjänster används i den nya lägesbilden för trafik tjänster som sammanställs som en del av trafiksystemanalysen och där man även använder uppgifter om andra trafikformer, såsom taxiförmedlingstjänster. De uppgifter om utbudet som fås av förmedlingstjänsterna kan även användas i ämbetsverkets övriga uppföljnings-, statistikförings- och forskningsuppgifter, i arbetet med att fastställa servicenivån för nationellt betydelsefulla knutpunkter samt i utarbetandet av en prognosmodell för trafiken.

Uppgifter som ska lämnas om trafik anordnad av behöriga myndigheter

I fråga om uppgifter om den trafik som ordnas av de behöriga myndigheter för vägtrafiken som nämns i trafikavtalsförordningen ska uppgifter lämnas om all trafik som ordnas av myndigheten, såsom busstrafik, stadsspårtrafik och trafik med stadsfärjor. I kapitlet definieras även de uppgifter som samkommunen Helsingforsregionens trafik ska lämna om sin närtågstrafik. Uppgifterna förändras inte i någon betydande grad, uppgifterna om trafiken med stadsfärjor kommer framöver att efterfrågas av alla aktörer på samma sätt. I föreskriften påpekas det att en uppskattning kan göras om inga exakta uppgifter finns att tillgå. I fråga om informationen om biljettintäkter

innebär skyldigheten basuppgifter, zon och prisuppgifter. I föreskriftens första skede anknyter de nya uppgifter som lämnas till fordonens tillgänglighet, turer som körs med tillgängliga fordon och kilometerprestationerna för avtalstrafik som körs med olika drivkrafter.

Uppgifterna har en central roll när man bildar en helhetsbild av den trafik som ordnas av de behöriga myndigheterna. Genom de nya enkäterna försöker man bättre uppfylla behoven när det gäller den nationella helhetsbilden av tillgängligheten och bland annat avtalstrafikens klimat effekter.

Uppgifter som ska lämnas om övriga mobilitetstjänster

Transport- och kommunikationsverket har inte tidigare samlat in sådana uppgifter som avses i föreskriften om andra mobilitetstjänster. Det är därmed fråga om insamling av nya uppgifter. Uppgifter samlas därmed in även från aktörer som i regel inte tidigare har lämnat uppgifter om efterfrågan och utbud enligt 179 § till Transport- och kommunikationsverket. Uppgifter kommer att samlas in från aktörer som tillhandahåller tjänster i Finland.

Uppgifterna samlas in via ett elektroniskt datainsamlingssystem. Datainsamlingen gäller uppgifter om efterfrågan på och utbudet av vanliga tjänster samt serviceproducenternas affärsverksamhet som alla aktörer kan förväntas ha tillgång till gällande tillhandahållandet av tjänster eller så antas uppgifterna vara lätta att sammanställa. Datainsamlingen sker en gång per år med en elektronisk enkätblankett i Transport- och kommunikationsverkets webbtjänst.

Transport- och kommunikationsverket publicerar uppgifterna om andra mobilitetstjänster som en del av marknadsuppföljningen. Marknadsuppföljningen är offentlig. Enskilda aktörers affärshemligheter offentliggörs inte.

I föreskriften avses med avgiftsbelagda parkeringstjänster sådana parkeringstjänster där man tar ut en avgift för användningen och samlar in information om användningen, exempelvis med hjälp av bommar eller automater på parkeringsplatser eller med hjälp av applikationer. Datainsamlingen omfattar inte aktörer vars verksamhet är mycket småskalig eller begränsad till ett litet område.

I föreskriften avses med bildelning en biluthyrningstjänst som är oberoende av tid på dygnet och flexibel i fråga om platsbundenhet, där användarna betalar ett avtalat pris per minut, timme eller dag enligt användningen.

Föreskriften gäller också tjänster för elsparkcyklar och stadscyklar.

Med hjälp av datainsamlingen för marknadsuppföljningen samlar man in sådana uppgifter om andra trafik tjänster som inte ännu är direkt tillgängliga i andra informationskällor. Transport- och kommunikationsverkets mål är att samla in marknadsuppföljningsinformation på en exaktare nivå än vad som i typfallet är offentligt tillgänglig. Exempelvis information om den totala omsättningen hos företag som tillhandahåller trafik tjänster är i typfallet offentligt tillgänglig, men mängden trafik tjänster som sålts i en viss stad skulle kunna vara en uppgift som efterfrågas och som inte är tillgänglig i offentliga informationskällor.

Det finns en ökande efterfrågan på marknadsinformation om nya mobilitetstjänster och resekedjor, och uppgifterna kan användas exempelvis för att utvärdera konsekvenserna av lagen om transportservice. Uppgifterna om nya mobilitetstjänster används också bland annat för att sammanställa en lägesbild över trafik tjänsterna för den nationella trafiksystemanalysen.

De tjänstespecifika uppgifter som specificeras i föreskriften omfattar för datainsamlingens del bland annat följande:

- Kundprofil, som är en profil för den kund som mest köper tjänsten och som kan bestå av exempelvis kundens kön, ålder eller rabattgrupp (t.ex. studerande eller pensionär), beroende på vilka uppgifter serviceproducenten samlar in.
- Omsättning per tjänst.
- Geografisk fördelning av användningen av tjänsten, till exempel på kommunnivå eller med annan motsvarande noggrannhet.
- I en stadscykeltjänst avser tjänstens form när det gäller en tjänst utan station en tjänst utan fasta stationer eller ställningar, och en tjänst med station avser en tjänst, där systemet baserar sig på fasta stationer och ställningar.
- Med försäljningskanaler avses olika kanaler och tjänster via vilka tjänsten i fråga kan köpas, antingen separat eller som en del av något annat tjänstepaket.
- Bedömning av användningen av tjänsten som en del av kombinationstjänster, exempelvis den procentuella andel som användningen av tjänsten utgör av något annat tjänstepaket.

Ändringsuppgifter som ska meddelas om regelbunden persontrafik

Enligt 179 § i lagen om transportservice ska den som tillhandahåller transporttjänster inom persontrafiken senast 60 dagar innan en plan genomförs meddela om att en tjänst som tillhandahålls regelbundet inleds, upphör eller ändras väsentligt. Uppgifterna ska ges avgiftsfritt.

I lagens 179 a § stadgas om ett undantag till det ovan nämnda under covid-19-epidemin. Undantaget är i kraft för den tid som stadgas i lagen.

Transport- och kommunikationsverket har oberoende av sekretessplikten rätt att lämna ut de uppgifter det fått till andra myndigheter, om uppgifterna är nödvändiga för att utföra en uppgift som i lag ålagts myndigheten.

Entydig och tillförlitlig automatisk identifiering av ändringsuppgifter via de nuvarande gränssnitten är inte möjlig, och därför ska ändringsanmälningar göras i mobilitetstjänstekatalogen NAP med en separat elektronisk blankett. För anmälan med blanketten debiteras ingen handläggningsavgift, och ingen avgift får debiteras för användning av ett maskinläsbart gränssnitt.

Anmälan av ändringsuppgifter gäller tillhandahållare av trafik tjänster som ordnar regelbunden persontrafik på marknadsvillkor. Ändringsanmälan görs av trafikidkaren eller en aktör som befullmäktigats av trafikidkaren.

Om ändringar i avtalstrafik som ordnas av myndigheter avtalas mellan beställaren och trafikidkaren, och ingen separat anmälan behövs. Myndigheterna i intilliggande områden för också en dialog med varandra om ändringar i avtalstrafiken.

Ändringar som ska meddelas är inledande av ny trafik samt nedläggning av eller väsentliga ändringar i befintlig trafik. Som väsentliga ändringar räknas exempelvis ändringar gällande hållplatserna på en rutt, tidtabellen för en tur eller ändringar i kalendern för kördagar. Till de känsligaste situationerna för kunderna och myndigheterna hör bland annat nedläggning av trafik eller betydande ändringar i tidtabellerna, i synnerhet när linjerna eller turerna i fråga har betjänat skolelever eller trafik till arbetsplatser.

Enligt lagen ska ändringsanmälan göras minst 60 dagar innan ändringen verkställs. Syftet med tidsgränsen är att säkerställa att den behöriga myndigheten har möjlighet att reagera på förändringar i tjänsteutbudet, i synnerhet nedläggningar av trafik.

En ändringsanmälan om regelbunden persontrafik görs av trafikidkaren eller en aktör som befullmäktigats av trafikidkaren.

Ändringsanmälan kräver inloggning i mobilitetstjänstekatalogen NAP på www.finap.fi.

Närmare anvisningar för ändringsanmälan ges i bruksanvisningen för NAP.

Aktörerna ska se till att uppgifterna om ändringar även är tillgängliga för kunder och personer som använder uppgifterna i tillräckligt god tid exempelvis på serviceproducentens webbplats eller i dess gränssnitt.

Kollektivtrafikmyndigheten kan i NAP-tjänsten se detaljerna i de ändringsanmälningar som lämnats av aktörer som tillhandahåller persontransporter. För att kunna bläddra bland ändringsuppgifterna måste man registrera sig och logga in i NAP-tjänsten. Inkomna ändringsanmälningar visas endast för myndigheter i NAP. En notis om nya ändringsanmälningar skickas också till myndigheten per e-post en gång per dygn.